

Een goed beplantingsplan begint bij actuele marktinformatie

Voorkom dat een plan maanden later strandt op niet leverbare planten

Hoe voorkom je dat een beplantingsplan voor de openbare ruimte maanden later strandt op niet leverbaar plantmateriaal? Tussen het opstellen van een plan en het moment van aanplant verandert de markt voortdurend. Daarom wordt actuele informatie over beschikbaarheid en mogelijke alternatieven steeds belangrijker.

Auteur: Fleur Dil

‘Aan bomen en planten worden steeds meer eisen gesteld,’ zegt Bianca Raats van online platform Plant Market. ‘Klimaatbestendigheid, biodiversiteit, herkomst, kwaliteit en traceerbaarheid spelen daarbij een steeds grotere rol.’ Tegelijkertijd zit er tijd tussen het opstellen van een beplantingsplan en het moment waarop de planten daadwerkelijk de grond in gaan. Dat maakt het lastiger om vooraf te weten of

het gewenste plantmateriaal op dat moment beschikbaar is. Zo kan een soort die bij het ontwerp volop beschikbaar lijkt, maanden later schaars zijn. De gewenste maat kan zijn uitverkocht of de gekozen cultivar blijkt in grote aantallen lastig verkrijgbaar te zijn. En dat tekort is niet zomaar aangevuld. ‘Bomen en planten zijn geen industriële artikelen die op korte termijn kunnen worden bijgemaakt,’ zegt Raats. ‘Wat beschikbaar is, is het resultaat van teeltbeslissingen die maanden of soms jaren eerder zijn genomen.’

Een plantlijst is nog geen leverlijst

Juist daarom is marktinformatie al bij het ontwerp relevant. Idealiter geeft die informatie inzicht in drie zaken: welke producten breed beschikbaar zijn, welke schaars zijn en waar een gelijkwaardig alternatief nodig kan zijn.

‘Beschikbaarheidsinformatie moet al tijdens het samenstellen en toetsen van een beplantingsplan worden meegenomen,’ zegt Raats. Dat betekent niet dat beschikbaarheid het ontwerp moet dicteren. ‘Maar het is wel verstandig om vroegtijdig te kijken of de gekozen soorten en aantallen realistisch verkrijgbaar zijn en waar

vooraf alternatieven moeten worden overwogen.’

Dat vraagt om meer ruimte in het beplantingsplan. Wie één specifieke soort, cultivar en maat vastlegt, heeft weinig speelruimte wanneer die combinatie later niet beschikbaar blijkt. ‘Als je weet waarom een bepaalde soort is gekozen, wordt het makkelijker om een gelijkwaardig alternatief te vinden met dezelfde functie. Denk aan kroonvorm, droogtetolerantie, biodiversiteitswaarde of uiteindelijke hoogte.’

Daar komt vakkennis om de hoek kijken. ‘Digitalisering kan ondersteuning bieden door alternatieven en beschikbaarheid sneller inzichtelijk te maken, maar de uiteindelijke beoordeling blijft mensenwerk.’

Verkocht voor je het weet

Plant Market probeert afnemers daarom zo vroeg mogelijk inzicht te geven in beschikbaarheid en levering. ‘In de webshop kunnen klanten bijvoorbeeld een gewenste leverdatum opgeven en partijen reserveren. Daarnaast zijn we bezig om bij een niet-beschikbare partij sneller een alternatief te vinden dat zoveel

Meer ruimte in het beplantingsplan is nodig om vroegtijdig te kunnen bijsturen op beschikbaarheid van soorten en aantallen en tijdig alternatieven te overwegen

Bomen en planten zijn geen industriële artikelen die op korte termijn kunnen worden bijgemaakt

‘Daarin zit ook de grootste winst van digitalisering: het delen van informatie’

mogelijk aansluit bij de oorspronkelijk gevraagde plant.’

Hoe belangrijk actuele marktinformatie is, laat een praktijkvoorbeeld zien. ‘Bij een van onze Franse klanten gebruiken verkopers het digitale aanbod voortdurend om offertes te calculeren. Tegelijkertijd constateert deze klant dat een getoonde voorraad soms alweer verkocht kan zijn.’ Precies daarin zit een van de grootste uitdagingen van verdere digitalisering: data is pas echt waardevol wanneer deze zo actueel mogelijk is.

Data als signaalfunctie

Digitale systemen kunnen daarnaast ook ontwikkelingen in vraag en aanbod zichtbaar maken. Welke soorten worden veel gezocht? Welke producten zijn moeilijk verkrijgbaar? Voor welke alternatieven wordt uiteindelijk gekozen? Dat kan bijvoorbeeld signaleren dat de vraag naar klimaatbestendige soorten toeneemt.

Data laat daarmee een ontwikkeling zien, maar verklaart die niet. Als de vraag naar een bepaal-

de boom afneemt, is uit besteldata niet af te leiden of dat bijvoorbeeld door ziekte, droogte of stormschade komt. ‘Vakkennis en informatie uit de markt zijn nodig om die verandering te verklaren.’

Die combinatie van data en vakkennis wordt ook belangrijker doordat opdrachtgevers steeds meer informatie over plantmateriaal vragen. Gemeenten en andere opdrachtgevers stellen eisen aan soort, maatvoering, kwaliteit, herkomst en documentatie. Het plantenpaspoort is daarvan een bekend voorbeeld. Digitaal kunnen daar gegevens aan worden gekoppeld over producent, partij, herkomst, maatvoering en relevante certificeringen. ‘Hoe beter dergelijke gegevens in de keten beschikbaar zijn, hoe eenvoudiger het wordt voor de verschillende betrokken partijen om met dezelfde informatie te werken. Meer transparantie begint daarom bij goede data aan de bron.’

De keten werkt met dezelfde informatie

Maar waar komt al deze informatie vandaan? ‘Marktinformatie is afkomstig van verschillende

partijen. De kweker weet wat hij heeft staan. De handel ziet de vraag vanuit verschillende markten. De hovenier weet wat een project nodig heeft. De ontwerper kent de reden achter een soortkeuze en de opdrachtgever bepaalt welke doelen het project moet halen. Daarin zit ook de grootste winst van digitalisering: het delen van informatie, niet zozeer in het volledig automatiseren van de inkoop.’

Digitale systemen kunnen die informatie eerder bij elkaar brengen, zonder dat de traditionele rollen in de keten onder druk komen te staan. AI kan daarbij helpen door grote hoeveelheden productinformatie snel te doorzoeken en mogelijke alternatieven aan te dragen. Of zo’n alternatief daadwerkelijk past bij een bepaalde standplaats, groeiplaats en het toekomstige beheer, blijft een vakinhoudelijke afweging. ‘De data komt eerder op tafel, maar de keuze blijft aan de vakmensen.’

‘Beschikbaarheidsinformatie moet al tijdens het samenstellen en toetsen van een beplantingsplan worden meegenomen’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!